



Il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali

IL-PULIZIJA (SPETTUR NICHOLAS VELLA) V. HERMAN SANT (KI. 439971M)

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

15/11/2022

IL-QORTI,

Rat l-imputazzjonijiet segwenti li nħarġu kontra l-imputat:

Tahrira ta' Kawża: **PULIŻIJA** Lil: **HERMAN SANT 439971M ()**

Vettura: **ECB365 VAUXHALL**

Billi int akkużat talli fid-data, hin u post hawn imsemmi

Data u Hin: **Nhar it-22/1/2018 u 23/1/2018**

Post: **Gewwa Moll tac-Cangaturi**

Lokalita': **MARSA**

(1) Soqt vettura bil-mutur jew vettura ohra, minghajr licenza tas-sewqan (Kap 65 Artiklu 15 (1) (a), (3))

(2) Uzajt, gieghelt jew hallejt lil persuna ohra tuza vettura bil-mutur fit-toroq, kemm il-darba, għall-uzu tal-vettura minnek jew min dik il-persuna l-ohra, skond il-kaz, ma tkunx issehħ polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni (Kap 104 Artiklu 3 (1))

Semgħet u rat ix-xhieda miġjuba quddiemha u ċioe ix-xhieda ta' PS 710 Stephen Gulia (affidavit), PC 574 Jamie Xuereb, Stephen Cachia (Transport Malta) u tal-imputat innifsu.

Rat l-atti proċesswali inkluż il-polza tal-assigurazzjoni li giet esebita a fol 28 tal-proċess.

Semgħet it-trattazzjoni finali tal-Prosekuzzjoni u tad-Difiża.

Qed tagħti din is-

Sentenza

Imputazzjoni numru wieħed (1)

Mix-xhieda ta' PS 710 Stephen Gulia u PC 574 Jamie Xuereb flimkien ma' dik ta' Stephen Cachia (Transport Malta) u tal-imputat innifsu jirriżulta ppruvat illi fid-data, hin u lok indikati fil-

komparixxi l-imputat kien qed isuaq il-vettura Vauxhall Mokka bin-numru ta' registrazzjoni ECB-365 meta dan ma' kellux liċenzja tas-sewqan. L-imputat jgħid illi huwa kien għamel it-test tas-sewqan u akkwista liċenzja fl-1987, pero imbagħad kien tilifha u ma' kienx ibbenefika minn skema li kienet *in vigore* għal xi żmien (għal dawk il-liċenzji tas-sewqan li kienu nħargu qabel is-sistema inqalbet minn waħda manwali għal dik diġitali) sabiex jiehu xhieda miegħu għand l-Awtorita' (jew l-antċedenti tagħha) u jikseb waħda in sostituzzjoni tal-antika. Il-Qorti tista' toqgħod biss fuq il-provi li jitressqu quddiemha. F'dan il-każ jirriżulta illi l-imputat kien jaf li huwa ma' kellu xejn f'idejh u li kellu japplika mill-ġdid għal liċenzja tas-sewqan. Madanakollu huwa għażel li xorta waħda isuaq il-vettura qabel ma' jerga jikseb waħda ġdida. Għalhekk din l-imputazzjoni giet ippruvata sal-grad ta' prova rikjest mill-liġi.

Imputazzjoni numru tnejn (2)

Jirriżulta mid-dokument pprezentat in atti illi fil-ġurnata in kwistjoni l-vettura kienet koperta minn polza ta' assigurazzjoni fir-rigward ta' riskji ta' terzi persuni. Kif diġà kellha l-opportunita tgħid f'sentenza oħra passati, fil-fehma tal-Qorti l-elementi neċessarji għall-vjolazzjoni ta' dan l-artiklu huma s-segwenti:

- L-imputat/a: Fil-każ ta' "użu" l-imputat jista' jkun kwalunkwe persuna li tista' tinstab kriminalment responsabbli taht il-liġi. Fil-każ ta' "ġieghelt jew ħallejt", l-imputat jrid ikun sid il-vettura, xi ħadd li għandu pussess tagħha jew inkella xi ħadd li lilu giet fdata l-vettura. Għalkemm l-Artikolu 3(1) ma' jispeċifika xejn f'dan ir-rigward, il-persuna li ġġieghel jew thalli lil persuna oħra tuża vettura mingħajr kopertura lil terzi trid tkun neċessarjament jew sid il-vettura jew persuna li għandha pussess tagħha inkella persuna illi mill-provi jirriżulta illi lilha giet fdatha, mqar b'mod temporanju, l-vettura in kwistjoni.

F'dan il-każ, mill-provi esebiti rriżulta ampjament illi l-vettura in kwistjoni kienet qed tinstaq mill-imputat. Dan l-ewwel element huwa għaldaqstant sodisfatt.

- Il-vettura bil-mutur: Haġa minn ewl id-dinja illi trid tintuża "*vettura bil-mutur*" sabiex dan ir-reat jissussisti. F'dan il-każ, il-vettura bil-mutur li intużat kienet il-vettura tal-għamla Vauxhall Mokka bin-numru ta' registrazzjoni ECB-365. Dan l-element huwa għalhekk sodisfatt.

- Il-lok: Il-vettura bil-mutur trid tintuża fit-toroq. Li jfisser dan illi l-vettura trid tkun qed tiġi effettivament misjuqa fit-triq. F'dan il-każ, dan l-element huwa ukoll sodisfatt għaladarba jirriżulta mill-provi illi l-vettura in kwistjoni kienet qed tinstaq għewwa Il-Moll taċ-Ċangaturi, il-Marsa.
- L-użu tal-vettura (mill-persuna li tużha jew li giet permessa jew mgiegħla tużha) ma' jkunx kopert b'polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni: Dwar dan l-aħħar element, il-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta, ossia' l-Ordinanza dwar l-Assigurazzjoni ta' Vetturi bil-Mutur għar-Riskji ta' Terzi Persuni, giet promulgata permezz tal-Ordinanza XXXVI tal-1939 (permezz ta' proklama li giet sussegwentement revokata l-Ordinanza baqgħet ma' daħlitx fis-seħħ qabel l-1947) bħala, dak iż-żmien, il-Kap 165 tal-Ligijiet ta' Malta. L-artiklu 3(1) in kwistjoni mill-bidu nett kien jaqra eżattament kif jaqra llum il-ġurnata u m'huwiex il-każ, kif ġieli ġie argumentat quddiem il-Qrati tagħna, illi wara li Malta daħlet fl-Unjoni Ewropeja kellu jinbidel dan l-artiklu tal-liġi biex jiġi ċċarat illi hija l-vettura li għandha tkun koperta u mhux neċessarjament il-persuna li tużaha.

Polza tal-assigurazzjoni ta' vettura hija tipikament (għalkemm mhux esklussivament) maħruġa jew "*Fully Comprehensive*" jew "*Third Party, Fire & Theft*" jew inkella "*Third Party Only*". It-tlett tipi ta' polza għandhom lkoll xi haġa in komuni: dik li t-terza persuna, tkun min tkun, hija koperta mill-assigurazzjoni u f'każ illi dik it-terza persuna ssofri danni, sew għall-proprjeta' tagħha u/jew għall-persuna tagħha, din tkun tista' tagħmel *claim* u titlob kumpens għar-risarciment tad-danni. Bil-liġi (ossia taht l-Art. 4 tal-Kap. 104), kull polza ta' assigurazzjoni ta' vettura trid tkun minimament tkopri t-terzi persuni. Fi kliem ieħor, **m'huwiex possibbli illi kumpanija ta' assigurazzjoni toħroġ polza ta' assigurazzjoni ta' vettura mingħajr ma' tkopri t-terz.**

Naturalment min jaffordja u jiflaħ iħallas ftit iżjed, jista' jkopri r-riskji tiegħu ukoll u/jew ta' min ikun qiegħed isuq. Hawn min jkopri r-riskji tiegħu u/jew tas-sewwieq f'każ illi jsofri danni li jirriżultaw minn nar jew serq ("*Third Party, Fire & Theft*") u hawn min jagħżel dik il-polza li tissejjah "*Fully Comprehensive*" u b'hekk ikopri haġna mid-

danni li jista' jsofri hu jew is-sewwieq kemm fil-persuna tiegħu u kemm fil-vettura tiegħu.

Kwalunkwe polza ta' assigurazzjoni tas-sewqan tiġi mahruġa lill-*policyholder*, li f'dan il-każ ma' kienx l-imputat u tispeċifika ukoll dawk il-persuni li jkunu awtorizzati li jsuqu l-vettura. F'dan il-każ il-polza kienet tawtorizza (apparti lill-*policyholder*) s-sewqan tal-vettura minn persuni li għamdhom 'l fuq minn ħamsa u għoxrin (25) sena u li jkunu ħadu l-permess li jsuqu mis-sid. L-imputat kellu 'l fuq minn 25 sena fid-data tal-allegat reat pero ma' kellux liċenzja tas-sewqan u kien għalhekk illi l-Prosekuzzjoni xliet lill-imputat bit-tieni imputazzjoni.

F'każ ta' incident fit-triq (xi haġa li ma' gratx fil-każ odjern) l-imputat kien x'aktarx ikollu problema għar-risarciment tad-danni mingħand il-kumpanija tal-assigurazzjoni għaliex din kienet tkun iżjed iva milli le intitolata tirrifjuta l-kopertura abbażi ta' esklużjoni mill-polza stess. **Fi kwalunkwe każ però din kienet tkun kwistjoni ta' natura ċivili u m'hijiex ta' rilevanza għall-kamp kriminali.** Li huwa rilevanti, anzi kruċjali għall-fini tal-Art. 3(1) tal-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta, u kwindi għal din il-kawza, huwa illi għall-użu ta' dik il-vettura tkun teżisti polza ta' assigurazzjoni li tkun *in vigore*. Jekk tali polza tkun teżisti, allura t-terz **dejjem** ikun protett (ħlief f'ċertu każijiet speċifiċi elenkati fil-ligi u li ma' japplikawx għal dan il-każ) għaliex jiġri x'jiġri, tkun qed tinstaq minn min tkun qed tinstaq, il-kumpanija tal-assigurazzjoni tkun obligata tagħmel tajjeb għad-danni li t-terz jsofri b'kawża tal-użu tal-vettura. Għalhekk f'dan il-każ il-kumpanija tal-assigurazzjoni xorta waħda tkun obligata tikkumpensa lit-terz għad-danni subiti minnu, naturalment dejjem jekk l-istess terz huwa ċivilment intitolat għal tali kumpens. Dan ir-risarciment mhux neċessarjament li jseħħ awtomatikament imma eventwalment isir. Filfatt it-terza persuna tista' anke tiftaħ kawża ċivili fil-Qorti jew fiċ-Ċentru Malti tal-Arbitraġġ, skond il-valur tal-każ, kontra l-persuna assigurata bil-polza u f'kaz ta' sentenza favur it-terz, l-assiguratur huwa obligat taħt l-Art. 10(1) tal-Kap. 104 illi jhallas lill-istess terz **anke jekk l-assiguratur ikun intitolat jannulla jew iħassar il-polza.** Naturalment imbagħad l-istess assiguratur ikollu d-dritt li jitlob risarciment tad-danni mingħand l-assigurat – materja li hija ukoll ta' natura ċivili.

Dan kollu jfisser illi fir-rigward tal-kopertura tat-terz ma' tagħmilx differenza jekk min kien qiegħed juża l-vettura u kkawża d-danni kellux liċenzja tas-sewqan jew le, għandux inqas minn 25 sena jew le, jew jekk huwiex b'xi mod eskluż mill-kopertura tal-polza jew le. It-terz dejjem protett jekk fis-seħħ ikun hemm polza ta' assigurazzjoni tal-vettura.

It-terz ma' jkunx protett biss jekk fid-data ta' xi inċident li jkun involut fih hu **ma' jkunx hemm fis-seħħ** polza ta' assigurazzjoni għal dik il-vettura **u huwa dan il-każ illi ried jipprevjeni milli jigri l-leġislatur permezz tal-Art. 3(1) tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta**. F'każijiet bħala dawn, it-terz xorta jista' jkollu forma ta' protezzjoni billi japplika lill-Fond għal Protezzjoni u Kumpens taħt l-Art. 9D(1) tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta però dan mhuwiex desiderabbli u hija sitwazzjoni bħal din illi l-leġislatur ried jipprevjeni milli tiġri permezz tal-Art. 3(1). Fil-każ odjern il-polza tal-assigurazzjoni tkopri l-perjodu ta' bejn it-30 ta' Ġunju 2017 u l-31 ta' Mejju 2018 u għaldaqstant tkopri anke dak kollu li seta' ġara lit-terz fid-data tal-allegat reati kommessi mill-imputat.

Il-Qorti tapprezza li jista' jkun hemm interpretazzjonijiet diverġenti dwar dan il-punt. Matul is-snin din il-Qorti u anke l-Qorti tal-Appell ġieli ddecidew illi l-kliem *"għall-użu tal-vettura minnu jew minn dik il-persuna l-oħra"* fl-Art. 3(1) tal-Kap. 104 jfissru illi l-polza tal-assigurazzjoni għanda tkopri **il-persuna li tkun qed tuża l-vettura** u mhux tant il-vettura nnifisha. Li jfisser dan li jekk għal xi raġuni l-imputat ikun eskluż mill-kopertura (per eżempju għaliex m'għandux liċenzja tas-sewqan jew għaliex għandu inqas minn 25 sena u ma' jkunx *"sewwieq awtorizzat"* speċifikat fil-polza) allura huwa jkun ħati tal-akkuża miġjuba kontrih taħt l-Art. 3(1) tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta. Din il-Qorti ma' taqbilx ma' din l-interpretazzjoni u taqbel iżjed mal-posizzjoni li kemm il-darba ttieħdet mill-Qorti tal-Appell, bħal per eżempju fil-sentenza fl-ismijiet **Pulizija vs Emanuel Zarb** (App. Nru. 329:2010:MM, 26 ta' Marzu, 2015) fejn kien intqal hekk:

"... Id-diċitura tal-Artikolu 3(1) tal-Kap 104 hija ċara u ma tħalli lok għall-ebda tip ta' interpretazzjoni. Jissussistu l-elementi tar-reat previst fl-imsemmi artikolu meta ma tkunx isseħħ polza ta' assigurazzjoni dwar riskji ta' terzi persuni, skond id-disposizzjonijiet ta' din l-Ordinanza.

Is-sempliċi fatt li tkun tissussisti kopertura assigurattiva jeskludi għal kollox ir-reat kontemplat fl-imsemmi artikolu (sottolinear u enfasi miżjuda minn din il-Qorti). *Eventwali ksur tal-kondizzjonijiet tal-polza jista` jwassal għal konsegwenzi ta` natura civili bejn l-assikuratur u l-assigurat, senjatament l-eventwali dritt ta` regress ċivili li l-assigurat jista` jkollu fil-konfront tal-assikurat. Iżda tali kwistjonijiet ta` natura ċivili huma res inter alios acta bejn l-assikuratur u l-assigurat u huma għal kollox estranei għal dak li jirrigwarda r-reat kontemplat fl-artikolu 3(1) tal-Kap 104 billi dan ir-reat jissussisti biss meta ma tkunx fis-seħħ polza ta` assigurazzjoni*”

Lanqas ma’ taqbel din il-Qorti ma’ posizzjoni li ġieli ttieħdet mill-Qrati tagħna fil-passat fis-sens illi sabiex ixejjen il-presunzjoni li wettaq reat taħt l-Artikolu 3(1), l-imputat jeħtieġu jippreżenta xi dikjarazzjoni mill-kumpanija tal-assigurazzjoni tiegħu illi l-polza tkopri ukoll terzi persuni. Din hija xi haġa prezunta u *semmi* għandha tkun il-prosekuzzjoni illi f’każ illi l-imputat jipproduċi bħala prova tiegħu polza tal-assigurazzjoni li tkopri l-użu tal-vettura, iġġib prova illi minkejja l-eżistenza ta’ dik il-polza, jeżistu ċirkustanzi (fosthom dawk kontemplati taħt l-Art. 10(2) jew (3) tal-Kap. 104) li minhabba fihom **terzi persuni** jistgħu ma’ jkunux koperti.

Fil-każ in kwistjoni kif diġà inghad, mill-provi joħroġ illi fir-rigward tal-użu tal-vettura kien hemm eżistenti fil-ġurnata tal-allegat reat, polza ta’ assigurazzjoni dwar ir-riskji ta’ terzi persuni u għalhekk din l-imputazzjoni ma’ tistax tirriżulta.

Deċiżjoni

Għar-raġunijiet msemmija l-Qorti filwaqt li tillibera lill-imputat mill-imputazzjoni numru tnejn (2) peress illi ma’ tirriżultax, issibu hati tal-ewwel imputazzjoni (Kap. 65, Art. 15(1)(a)) fuq ammissjoni tiegħu stess u tikkundannah jhallas multa ta’ tlett mitt euro (€300). B’żieda mal-piena l-Qorti tiskwalifikah milli jkollu jew milli jikseb liċenzja tas-sewqan għal perjodu ta’ tmient (8) ijiem (Kap. 65 Art. 15(3)).

V.G. Axiak
Magistrat

Y.M. Pace
Dep. Registratur